

STRANI JEZICI

I. SVRHA I CILJ

Učenje stranih jezika zadnjih desetljeća postupno zauzima sve važniji položaj u obrazovnim sustavima svih naprednih zemalja. Za to se vrijeme, naime, razvojem odnosa u društvenim, političkim, ekonomskim i kulturološkim kontaktima među narodima te napredovanjem znanosti i tehnologije, a osobito prometa i javnog komuniciranja, razvijala i svijest o potrebi poznavanja stranog jezika i kod pojedinca i kod cijele društvene zajednice.

Današnji položaj stranih jezika u obrazovnim sustavima osigurale su i spoznaje lingvističkih znanosti te učinci psiholoških i glotodidaktičkih istraživanja, po kojima učenje stranih jezika ima znatne općobrazovne vrijednosti.

Poučavanjem stranih jezika u dječjoj dobi aktiviraju se one čovjekove sposobnosti kojima kasnije može naučiti i neki drugi strani jezik, ili više njih. Poučavanje stranih jezika djeluje istodobno na više područja važnih za učenikov razvoj i sazrijevanje:

- na intelektualni razvoj u kojem niz misaonih operacija, potrebnih u učenju djeluje na razvoj njegove spoznaje i stjecanje govorne spretnosti;
- na širenje spoznaja o kulturi i civilizaciji većega broja zemalja, što pridonosi uklanjanju etnocentričkih gledišta svojstvenih zatvorenim sredinama;
- na razvoj lingvističkoga mišljenja koje pomaže u učenju i razumijevanju sustava i hrvatskoga i drugih jezika;
- na oblikovanje cjelokupne učenikove osobnosti, jer on uči slušati i razumjeti drugoga, razložno prihvaćati ili odbijati tuda gledišta, argumentirano i jasno izlagati osobna gledišta i prosudbe, tj. potiče se kultura dijaloga i sporazumijevanja.

Sve je to u skladu s aktualnim težnjama za očuvanjem bogatstva različitosti mnogojezične Europe te kulturoloških sličnosti i razlika u stvaranju osjećaja pripadnosti građanstvu Europe.

Cilj je učenja stranoga jezika u tomu da se učenik osposobi za govornu i pisanu komunikaciju na stranom jeziku, za samostalnu primjenu izvora znanja i na stranom jeziku u sklopu mogućnosti svoje dobi kako bi mu to pomoglo u daljnjem stjecanju znanja u nastavku školovanja i u njegovim općim životnim i profesionalnim uvjetima.

U svojoj osobitosti, strani su jezici sastavni dio odgojno-obrazovnog procesa. Oni omogućuju učeniku širu komunikaciju u prostoru i vremenu, a time bolje razumijevanje i raznolikije djelovanje u svom okruženju.

Nastava stranih jezika uvodi učenike u životnu stvarnost drugih zemalja, a susret sa stranom zemljom proširuje njihove spoznaje. U dodiru sa stranim jezikom razvijaju se razmišljanje i pamćenje te potiče mašta.

Široka ponuda različitih tekstova čini osnovicu za obradu civilizacijsko-kulturoloških tema te spoznavanje zajedničkoga i različitog u kulturi i načinu života u svojoj i stranjoj zemlji.

U vrijeme kada se europski narodi sve više osjećaju kao zajednica, nastava stranih jezika dobiva veću težinu, a svjetskim jezicima i jezicima susjednih naroda pripada osobita važnost. Nastavom stranih jezika učenici sljeću spoznaje o odnosima i životu u zemljama drugoga jezičnoga područja - u povijesti, kulturi, gospodarstvu, ali i spoznaje o zajedničkom udjelu u europskoj tradiciji.

U gimnaziji, također, učenje stranih jezika djeluje i na lingvistički i na intelektualni razvoj učenika te na kulturološko bogaćenje.

Cilj je učenja stranih jezika u gimnaziji taj da se progresijom, koja odgovara dobnoj, intelektualnoj i spoznajom razvoju učenika postigne svjesna i samostalna primjena znanja o jeziku i kulturi te vještina razumijevanja i izražavanja na stranom jeziku, u govornom i pisanom obliku, u prigodnoj komunikacijskoj situaciji. Učenika valja osposobiti:

- da razumije i govori, čita i piše sve složenije sadržaje na stranom jeziku, suvremenom i standardnom, upoznavajući i ostale jezične stilove
- nje govani književni izraz, familijarni i, povremeno, argotički, iz generacijskoga konteksta, radi razumijevanja jezične poruke;
- da primjenjuje jezične vještine u različitim govornim situacijama u stranjoj zemlji;
- da može globalno prenijeti i prevesti sadržaj govorne, pisane ili slikovne cjeline na stranom jeziku;
- da usvoji norme i neformalne oblike pisane komunikacije te
- da može pismeno iskazati cjeloviti sadržaj.

U gimnaziji se učenjem stranih jezika potpomaže kognitivni razvoj u složenijima misaonim operacijama, kao npr. u razmatranjima glade uočavanja pravilnosti i odstupanja od pravila, odvajanja bitnoga od nebitnoga u opisu, analizi, klasiranju, uspoređivanju i u kritičkom razmišljanju.

U kulturološkom obogaćivanju, učenjem stranih jezika u gimnaziji, osim upoznavanja s elementima prateće kulture i civilizacije jezika koji se poučava, učenike se uvodi u sustavnije promatranje tih činjenica, i to na način da ih se upućuje da korisno organiziraju svoja znanja iz jezika u primjeni. Nastava stranih jezika ne namjesta nastavu povijesti, zemljopisa, povijesti umjetnosti i sl., već, naprotiv, ima zadaću jezičnoga usavršavanja. Tako će se učenika upućivati da svojoj pozornost usmjeri na podatke o predstavljenim kulturološkim elementima, da ih smješta u vrijeme, mjesto, događaje, sinkrono povezuje imena iz ostalih područja, uspoređuje s primjerima iz vlastite kulture, itd. Učenike se upućuje i na to da skupljaju i klasiraju informacije iz različitih izvora na stranom jeziku o onim elementima, koji pripadaju području užega njihovog osobnog zanimanja kako bi bili bolje motivirani u samostalnom radu.

II. PROGRAMSKA GRAĐA

PRVI STRANI JEZIK

Program prvoga stranog jezika u gimnazijama nastavlja se na program osnovne škole. U jednom dijelu prve godine u gimnaziji težište će biti na sistematiziranju gradiva s prethodne razine da se izjednači nejednako znanje s kojim

učenici dolaze iz osnovne škole te da se stvori solidna osnova za daljnji uspješan rad i nadogradnju.

U gimnazijama s većim brojem sati (jezične gimnazije) program će se proširivati u smislu produbljivanja sadržaja i djelatnosti na unapređivanju svih oblika komuniciranja.

ENGLLESKI JEZIK

1. ZADACI

Tijekom gimnazijskoga obrazovanja trebalo bi ostvariti sljedeće zadatke:

- solidan izgovor i intonaciju u spontanom govornom izražavanju;
- razvijanje jezične vještine (slušanje, govorenje, čitanje, pisanje) potrebne za receptivno i produktivno služenje jezikom u govornom i pisanom kontekstu sa stranim govornikom;
- usvajanje u komunikacijskom kontekstu određenog lingvističkog i sociolingvističkog inventara (lingvistički: vokabular, struktura na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini; sociolingvistički: komunikacijske uzorke, osobitosti u interakcijama);
- sudjelovanje u razgovoru i raspravi o zadanoj temi;
- sposobnost usmenog komuniciranja u sklopu poznatih sadržaja, leksika, komunikacijskih uzoraka (prepričavanje, izražavanje osobnoga stava, osjećaja, interesa, opisivanje i sl.);
- razumijevanje usmenog izlaganja, uputa ili snimljenog teksta s primjerenim brojem nepoznatih riječi u sklopu poznatih sadržaja iz raznih kulturološko-civilizacijskih područja i posebnih interesa učenika;
- razumijevanje pisanog teksta s određenim brojem nepoznatih riječi;
- pisanje vodenih i slobodnih sastava, sažetaka i bilježaka uz čitanje i slušanje te natuknica za vodenje razgovora i drugih oblika govornog izražavanja;
- sastavljanje kraćih pisama, poruka i izvješća;
- prevodenje kraćih tekstova s engleskoga jezika na hrvatski i obrnuto;
- čitanje djela (lektira) poznatih autora engleskoga jezičnog područja iz različitih vremenskih razdoblja;
- razumijevanje posebnosti gramatičkoga sustava u sklopu propisanih gramatičkih sadržaja: sposobnost pravilne uporabe gramatičkih struktura na morfološkoj i sintaktičkoj razini u govornom i pisanom izražavanju;
- uočavanje zakonitosti tvorbe i uporabe gramatičkih struktura; razvijanje lingvističkoga mišljenja;
- sposobnost traženja, organiziranja i primjene informacija dobivenih pomoću raznih izvora (tekst, snimka, slika, televizija, udžbenik, rječnik, gramatički i drugi priručnici) u samostalnom rješavanju složenih zadataka iz područja jezika i civilizacije;
- upoznavanje s elementima kulture i civilizacije zemalja engleskoga govornog područja (u sklopu svih jezičnih djelatnosti) radi razumijevanja jezične i kulturne poruke, razvijanja osjećaja tolerancije među kulturama, kao i sposobnosti kritičkog vrednovanja primljene informacije te usporedbe s našom stvarnošću;
- upoznavanje nekih sastavnica kulture i civilizacije zemalja, koje se uz svoj autoktoni jezik služe engleskim kao jezikom u javnom općenju;
- poticanje na samostalno učenje jezika i osposobljavanje za samostalnu primjenu raznih izvora znanja radi daljnje izobrazbe i usavršavanja (npr. stručna literatura, enciklopedije, časopisi i ostale medijske obavijesti);
- školska putovanja te razredne ili pojedinačne razmjene sa školama u zemljama engleskoga govornog područja (ako je moguće).

2. SADRŽAJI

1. razred

(5. ili 6. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Praćenje i razumijevanje zvučnoga teksta, koji emitira izvorni govornik stranoga jezika izravno ili pomoću komunikacijskih medija (radio, TV, telefonska poruka, poruka preko zvučnika na željezničkoj postaji).

Govorenje

Postavljanje pitanja i davanje odgovora o zadanom sadržaju.

Govorne vježbe po modelu.

Kreativne govorne vježbe.

Opisivanje likova i situacija.

Interpretacija tablica, shema, planova, uputa.

Prepričavanje pročitanoga ili odslušanog teksta, svojega ili tuđeg doživljaja, filma i sl.

Izješćivanje o izvršenoj zadaći ili prikupljenim informacijama.

Čitanje

Čitanje i razumijevanje jednostavnoga izvornog teksta (novinski članak, upute, književni tekst), koji je lingvistički i tematski dostupan učenicima.

Čitanje i razumijevanje uputa o priručnicima, koji sadrže informacije o jeziku.

Čitanje natuknica o dvojezičnim i jednojezičnim rječnicima.

Znati prevesti riječ iz jednojezičnog rječnika na osnovi opisa te riječi u rječniku.

Pisanje

Preoblikovanje rečenica i teksta.

Pisanje bilješki iz odslušana ili pročitanoga teksta.

Pisanje natuknica za opis, prepričavanje, vodenje razgovora.

Sastavljanje lakših tekstova po natuknicama.

Sastavljanje poruka i prigodnih pisama.

Prevodenje

Korektno pismeno prevodenje lakših tekstova s engleskoga na hrvatski jezik.

Uočavanje i spoznavanje razlike u ustrojima i načinima izražavanja u hrvatskom i engleskom jeziku.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme iz kulture i civilizacije zemalja engleskoga govornog područja.

Gradovi i regije Velike Britanije, USA, Australije i Kanade.

Škola i učenje (u školskim sustavima).

Slobodno vrijeme (film, kazalište, TV, lektira, strip, pop-glazba).

Sport, rekreacija, ekologija.

Stanovanje.

Posao (zapošljavanje).

Reklama i njezin utjecaj na življenje.

Tradicionalni blagdani.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
Komunikacijski uzorci ovise o komunikacijskim situacijama, koje se javljaju u razredu ili temama što se obrađuju.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe u vezi s fonemima koji učenicima čine osobite teškoće.
Osnovni obrasci intonacije rečenice.
Uočavanje i pravilno interpretiranje samostalnih cjelina.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje, proširivanje i sistematiziranje sljedećih gramatičkih sadržaja.

Imenice

Vrste, broj, rod, posvojni oblik i fraza "of".

Zamjenice

Osobne (padež subjekta i objekta), upitne (padež subjekta i objekta), pokazne (jednina i množina), one kao zamjenice, bezlično *it there is, there are*, relativne (*who, which, whose, that*).

Glagoli

Pet osnovnih oblika: osnova-s oblik, -ed oblik, particip s nastavkom -ing, particip s nastavkom -ed. Glagolska vremena i njihov odnos prema aspektu (trajni continuous, svršeni - simple a tense); pojam aktiva i pasiva; pravilni i nepravilni glagoli. Ponavljanje glagolskih vremena:

- tvorba i uporaba *present simple* i *continuous*,
 - tvorba i uporaba *present perfect tense*, -*simple* i *continuous*,
 - tvorba i uporaba budućih vremena (*going to + infinitive, shall, will, present continuous* za budućnost),
 - pomoćni glagoli za tvorbu vremena (*be, have, do, will, shall*),
 - modalni glagoli (*can, may, must, will, shall*); tvorba vremena i uporaba.
- Konstrukcije s pomoćnim glagolima (*shan't, won't* itd.).
Konstrukcija "used" i "have got".

Pridjevi

Determinatori:

- osnovne uporabe određenoga i neodređenog člana, odsutnost određenoga člana,
- učestali idiomi, s "a", "the" i bez člana,
- pokazni pridjevi
- jednina i množina,
- posvojni pridjevi (*my, your, itd.*),
- brojevi: glavni, redni,
- pridjevi neodređene količine (*some, few, all, more*).

Opisni pridjevi:

- pravi pridjevi, participijelni pridjevi, komparacija: pravilna (duga i kratka), nepravilna.

Prilozi

Mjesta, određenog vremena i neodređenog vremena. Veznici.
And, or, yet, so, when, until, if, although, since, itd.

Rečenica

Red riječi u nezavisnosloženoj rečenici.
Mjesto izravnog i neizravnog objekta, mjesto adverbala.
Zavisnosložene rečenice: vremenske, izrične, kondicionalne (I. i II.), relativne.
Slaganje vremena upravnog i neupravnog govora.

2. razred

(6. ili 7. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumijevanje jezično i sadržajno jednostavnih tekstova, koje govori izvorni govornik umjerenim tempom, u njihovoj cjelokupnosti (globalno) i u bitnima informacijskim sadržajima.
Praćenje nastave na stranom jeziku bez većih poteškoća u razumijevanju.

Govorenje

U jezično i sadržajno primjerenom obliku odgovoriti na pitanja o sadržaju pročitana ili odslušana teksta kao i vizualnim materijalima.
Preoblikovanje teksta u zadani oblik (npr. ispričati priču, prepričati jednostavne sadržaje, dati kraća izvješća i opise).
Izraziti se sigurno i slobodno u jednostavnom obliku o poznatim tekstovima.
Korektno izgovarati i ispravno intonirati riječi i rečenice.

Čitanje

Tihim čitanjem doći do informacije na različitim razinama (grubo i fino razumijevanje).
Korektno i smisleno čitanje tekstova iz udžbenika i jednostavnih izvornih materijala.
Ovladavanje ispravnim izgovorom i pravilnom intonacijom.

Pisanje

U jezično jednostavnom obliku napisati o odslušanom ili pročitanoj tekstu, o nečemu, što se promatralo ili naučilo.
Preoblikovanje teksta u zadanom obliku (npr. napisati pismo prema natuknicama).
Ispravno primijeniti ortografska pravila.

Prevođenje

Ispravno pismeno i usmeno prevođenje teksta s engleskoga na hrvatski jezik.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI**Kultura i civilizacija**

Teme iz kulture i civilizacije zemalja engleskoga govornog područja.
 Gradovi i regije Velike Britanije, USA, Australije i Kanade.
 Škola i učenje (u školskim sustavima).
 Slobodno vrijeme (film, kazalište, TV, lektira, strip, pop-glazba).
 Sport, rekreacija, ekologija.
 Stanovanje.
 Posao (zapošljavanje).
 Reklama i njezin utjecaj na življenje.
 Tradicionalni blagdani.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja-formalni i neformalni.
 Komunikacijski uzorci ovise o komunikacijskim situacijama, koje se javljaju u razredu ili teme koje se obrađuju.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe u vezi s fonemima, koji učenicima čine osobite teškoće.
 Osnovni obrasci intonacije rečenice.
 Uočavanje i pravilno interpretiranje samostalnih cjelina.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje, proširivanje i sistematiziranje gramatičkih sadržaja iz prethodnoga razreda.

Zamjenice

Refleksivne, posvojne i neodredene.

Glagoli

Tvorba i uporaba glagolskih vremena
 present perfect tense - simple continuous (odnos)
 present perfect tense - preterite tense (odnos)
 perfect tense - simple i continuous
 future perfect tense
 načelo tvorbe upitnih i negativnih oblika u jednostavnim i složenim vremenima
 subjunctive - If I were you (u vezi s pogodbenim rečenicama).

Pridjevi

Comparison of equality.

Prilozi

Tvorba priloga načina - položaj u rečenici.

Članovi

Uporaba neodređenog i određenog člana.

Prijedlozi - kojima se označuje:

vrijeme (on, at, in, by, from...), mjesto i pravac (on, at, above, under, into...), uzrok (because, for the sake of...),
 Tvorba riječi.

Rečenica

Upravni i neupravni govor (nepravna pitanja).
 Red riječi u rečenici.
 Slaganje vremena.
 Zavisnosložene rečenice; vremenske, uzročne, pogodbene, relativne.

3. razred

(7. ili 8. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE**Slušanje**

U potpunosti razumjeti jezično i sadržajno jednostavne tekstove, koje govori izvorni govornik.
 Razumijevanje bitnih informacija u razgovoru s izvornim govornikom (svakodnevni razgovor, jednostavni sadržaji).

Govorenje

Usmeno prikazivanje odslušanih ili pročitanih tekstova kao i vizualnih materijala u obliku, koji je jezično i sadržajno primjeren.

Preoblikovanje teksta u zadani oblik ili slobodno (npr. pričati priču, izmijeniti perspektivu pričanja, prepričati jednostavne sadržaje te dati kratka izvješća i opise).

Naučeno samostalno iskušati u novim situacijama, primijeniti jezično na novim sadržajima.
 Pravilno izgovoravanje i intoniranje rečenica.

Čitanje

Doći tihim čitanjem do raznih informacija (grubo, fino i selektivno čitanje).

Pravilno, smisljeno i tečno čitanje tekstova iz udžbenika i izvornih materijala, koji odgovoraju po težini tekstovima u udžbeniku.

Pisanje

U jezično primjerenom obliku napisati o odslušanom ili pročitanoj tekstu, o onome što se promatralo ili učilo (npr. pisma, odgovori na složena pitanja, prepričavanje, kraći opisi, opisi slika, podaci o sadržaju iz većih tekstova).

Preoblikovanje teksta u zadani oblik ili slobodno (sastavljanje teksta iz druge perspektive, izmisliti novu priču).

Pravljenje bilježaka.

Ispunjavanje formulara na engleskom jeziku.

Pravopisno pravilno pisanje.

Prevođenje

Prevođenje kraćih tekstova s engleskoga na hrvatski jezik.

Prevođenje pojedinačnih rečenica s hrvatskoga na engleski jezik te lakši tekst uz pomoć rječnika.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI**Kultura i civilizacija**

Produbljivanje i proširivanje tema iz prethodnoga razdoblja.

Rad s raznim vrstama pisanih tekstova (dijaloga, novinskih članaka, književnih proznih i tekstova poezije, tekstova s radija, TV i filma itd.).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnog ponašanja - formalni i ne-formalni.
Komunikacijski uzorci bit će u uskoj vezi s planiranim djelatnostima i oblicima rada kroz razgovore, rasprave, simulacije, izvješćivanja, obrazlaganja o određenim temama.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe u vezi s fonemima, koji učenicima čine osobite teškoće.
Pravilna intonacija i ritam rečenice uz uočavanje i pravilno interpretiranje smislenih cjelina.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o predstavljenom materijalu, komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Tenses-ponavljanje.
Slaganje vremena.
Pogodbene rečenice (tip, I, II. i III.).
Modalni glagoli.
Pasivne rečenice
-ing forma glagola.
Prijedlozi.
Phrazal verbs.

4. razred

(8. ili 9. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumijevanje partnera u razgovoru.
Davanje informacija iz različitih tekstova za slušanje (dijalog, intervju, telefonski razgovor, priča, razglas, reklama, vremenska prognoza i sl.).
Razumijevanje tekstova s raznim smetnjama: prirodni tempo govora, inačice osobite za pojedince slojeve, regije, između ostaloga i uz lake šumove i smetnje i sl.

Govorenje

Jezično izražavanje osobnog iskustva, predodžbe, mišljenja.
Jezično svladavanje simulirane situacije u dijaloškom obliku (primjereno situaciji i uz uvažavanje nakana uloga i vremensko-prostornih zadanosti).
Jednostavno argumentiranje s primjenom odgovarajućih jezičnih izraza.
Davanje jednostavnih mišljenja o tekstovima.
Pričanje priča, mijenjanje perspektive pričanja.
Pravilno izgovaranje glasova i intoniranje rečenice.

Čitanje

U izvornom neknjiževnom tekstu pronaći određene informacije prema postavljenim zadacima.
Iz kratkoga teksta izvaditi detaljne informacije (pojačano čitanje).
Uz didaktizirane tekstove čitati i razumjeti izvorne tekstove (uporabni tekstovi, pisma, novinski članci, izvješća, mali književni oblici).

Čitanje i razumijevanje duljih tekstova (lektira).
Samostalno vadenje informacija iz teksta, podcrtavanje i obilježavanje značajnih mjesta u tekstu, utvrđivanje ključnih pojmova.
Uočavanje ustroja teksta, podjela tekst u odlomke i davanje naslova odlomcima.

Pisanje

Sažeti i napisati sadržaj proradenoga teksta.
Preoblikovati tekst u drugu vrstu teksta.
Napisati kratko osobno stajalište (komentar).
Napraviti uz pomoć usmjerenih pitanja jednostavnu raščlambu teksta.
Pisati privatna i jednostavna formalna pisma (npr. traženje informacija).
Pisati osobna kraća izvješća i priče.

Prevođenje

Prevođenje pojedinih težih mjesta u tekstu s engleskoga na hrvatski jezik.
Prevođenje lakših tekstova s hrvatskoga na engleski jezik, uz pomoć rječnika.
Reagirati u jednostavnim situacijama, gdje je potrebno prevođenje.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Produbljivanje i proširivanje tema iz pretodnoga razdoblja.
Rad s raznim vrstama pisanih tekstova (dijaloga, novinskih članaka, književnih proznih i tekstova pozije, tekstova s radija, TV i filma itd.).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnog ponašanja - formalni i ne-formalni.
Komunikacijski uzorci bit će u uskoj vezi s planiranim djelatnostima i oblicima rada kroz razgovore, rasprave, simulacije, izvješćivanja, obrazlaganja o određenim temama.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe u vezi s fonemima, koji učenicima čine osobite teškoće.
Pravilna intonacija i ritam rečenice uz uočavanje i pravilno interpretiranje smislenih cjelina.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o predstavljenom materijalu, komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Glagolska vremena - ponavljanje.
Slaganje vremena.
Pogodbene rečenice - I, II. i III. tip.
Pasivne rečenice.
Odnosne rečenice
-ing forme glagola.
Složenice.
Prijedlozi.
Cousative "have".

FRANCUSKI JEZIK

1. ZADACI:

- sposobnost boljeg razumijevanja, govora, čitanja i pisanja suvremenoga francuskog jezika,
- usavršavanje izgovora i intonacije u govornom izražavanju,
- sposobnost usmenog komuniciranja u sklopu poznatih sadržaja, leksika, komunikacijskih uzoraka (prepričavanje, izražavanje osobnoga mišljenja, osjećaja, interesa),
- sposobnost pravilne uporabe gramatičke građe nužne za pismenu i usmenu komunikaciju,
- uočavanje zakonitosti tvorbe i uporabe gramatičke građe; razvijanje lingvističkog mišljenja,
- poticanje na samostalno učenje jezika,
- sposobnost traženja i primjene informacija dobivenih iz raznih izvora na francuskom jeziku (rječnici, časopisi i sl.),
- prevodenje kraćih tekstova,
- pisanje kraćih sastavaka (vođenih), sažetaka i bilježaka uz čitanje i slušanje,
- upoznavanje s elementima kulture i civilizacije Francuske i frankofonskih zemalja (u sklopu svih jezičnih djelatnosti) te usporedba s našom stvarnošću,
- upoznavanje s ulomcima iz književnih djela.

2. SADRŽAJI:

1. razred

(5. ili 6. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Praćenje i razumijevanje zvučnoga teksta, koji odašilje izvorni govornik stranoga jezika izravno ili pomoću komunikacijskih medija (radio, TV, telefonska poruka, poruka preko zvučnika na željezničkoj postaji).

Govorenje

Postavljanje pitanja i davanje odgovora o zadanom sadržaju.
Govorne vježbe po modelu.
Stvaralačke govorne vježbe.
Opisivanje likova i situacija.
Interpretacija tablica, shema, planova, uputa.
Prepričavanje pročitana ili odslušanog teksta, osobnoga ili tuđeg doživljaja, filma i sl.
Izvršavanje o izvršenoj zadaći ili prikupljenim informacijama.

Čitanje

Čitanje i razumijevanje jednostavnoga izvornog teksta (novinski članak, upute, književni tekst), koji je lingvistički i tematski dostupan učenicima.
Čitanje i razumijevanje uputa o priručnicima, koji sadrže informacije o jeziku.
Čitanje natuknica o dvojezičnim i jednojezičnim rječnicima.
Znati prevesti riječ iz jednojezičnog rječnika na osnovi opisa te riječi u rječniku.

Pisanje

Preoblikovanje rečenica i teksta.
Pisanje bilješki iz odslušana ili pročitana teksta.
Pisanje natuknica za opis, prepričavanje, vođenje razgovora.
Sastavljanje lakših tekstova po natuknicama.
Sastavljanje poruka i prigodnih pisama.

Prevodenje

Pravilno pismeno prevodenje lakših tekstova s francuskoga na hrvatski jezik.
Uočavanje i spoznavanje razlike u građi i načinima izražavanja u hrvatskom i francuskom jeziku.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Teme, kulturološki i civilizacijski sadržaji:

- ljetovanje, blagdani
- putovanje i prometala (npr. TGV, auto-stop),
- radio, televizija,
- šport (npr. biciklizam, tenis...),
- gradovi i regije Francuske. Pariz,
- Francuska tradicionalna i suvremena šansona; strip.

Komunikacijski uzorci:

- traženje i davanje informacije (npr. obavijesti o putovanju, voznom redu i sl.),
- izražavanje osobog mišljenja,
- predlaganje, prihvaćanje ili odbijanje prijedloga,
- izrazi nezadovoljstva i zadovoljstva,
- opisivanje (osobe, stvari, atmosfere prilike),
- opisivanje prošlih događaja,
- korištenje različitih stilova jezika u pisanom i govornom obliku,
- epistolarne forme (čestitke i sl.), obavijest.

Fonološke i ortografske osobine

Ponavljaju se i utvrđuju izgovor i pisanje osobitih fonema (npr. nazali); akcent i njegova uloga u izgovoru. Vezivanje riječi. Gramatička ortografija.

Gramatička građa:

- ponavlja se i utvrđuje stanje iz osnovnoškolskih programa,
- imenička skupina - determinacije,
- uporaba i izostavljanje članova; partitivni član (ponavljanje) množina imenica,
- osobne zamjenice kao izravan i neizravan objekt i mjesto u rečenici,
- odnosne zamjenice: *qui, que, dont, on* i posvojni pridjevi u kontrastu s hrvatskim,
- posvojne zamjenice (ponavljanje); priloške zamjenice *en* i *y* posvojne zamjenice i prijedložni izrazi: *a moi...*,
- glagolska skupina, prošla vremena,
- uporaba *passé-composé-impairfait*,
- glagolski načini - indikativ, konjunktiv,
- slaganje participa prošlog,
- stupnjevanje pridjeva,
- postavljanje pitanja (inverzija, intonacija, upitne riječi).

2. razred

(6. ili 7. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumijevanje jezično i sadržajno jednostavnih tekstova, koje govori izvorni govornik umjerenim tempom, u njihovoj cjelokupnosti (globalno) i u bitnim informacijskim sadržajima. Praćenje nastave na stranom jeziku bez većih poteškoća u razumijevanju.

Govorenje

U jezično i sadržajno primjerenom obliku odgovoriti na pitanja o sadržaju pročitana ili odslušana teksta i vizualnim materijalima. Preoblikovanje teksta u zadani oblik (npr. ispričati priču, prepričati jednostavne sadržaje, dati kraća izvješća i opise). Izraziti se sigurno i slobodno u jednostavnom obliku o poznatim tekstovima. Pravilno izgovaranje i ispravno intoniranje riječi i rečenica.

Čitanje

Tihim čitanjem doći do informacije na različitim razinama (grubo i fino razumijevanje). Pravilno i smisleno čitanje tekstova iz udžbenika i jednostavnih izvornim materijala. Ovladavanje pravilnim izgovorom i ispravnom intonacijom.

Pisanje

U jezično jednostavnom obliku napisati o odlušanom ili pročitanoj tekstu, o nečem što se promatralo ili naučilo. Preoblikovanje teksta u zadanom obliku (npr. napisati pismo po natuknicama). Ispravno primijeniti ortografska pravila.

Prevodenje

Pravilno pismeno i usmeno prevodenje teksta s francuskoga na hrvatski jezik.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Teme, kulturološki i civilizacijski sadržaji:

- Škola i učenje - školski sustav Francuske,
- upoznavanje jedne od francuskih pokrajina,
- blagdani u Francuskoj,
- znanost, otkrića; zdrav život i način ishrane ("francuska kuhinja"),
- šport (npr. Tour de France; tenis).

Komunikacijski uzorci:

- pozivanje; telefonski razgovor,
- prihvaćanje, odbijanje,
- izražavanje osobnoga mišljenja, argumentiranje,
- davanje savjeta,
- izražavanje molbe, zadovoljstva, žaljenja,
- izražavanje zapovijedi, zabrane,
- prenošenje poruke; pisanje pisma, brzojava (različiti jezični registri),
- ispunjavanje obrazaca.

Fonološke i ortografske osobine:

- usmjeriti pozornost na ritam i melodiju rečenice, intonaciju (npr. izražavanje nezadovoljstva i sl.),
- morfosintaktička ortografija (slaganje participa, kondicional).

Vokabular:

- proširivanje vokabulara glede tematike,
- višeznačnost riječi, tvorba riječi (prefiksi, složenice),
- sinonimi.

Gramatička građa:

- množina imenica (nepravilnosti),
- rod imenica i značenje,
- član i ostali determinanti (pokazni, upitni pridjevi),
- neodređene zamjenice i pridjevi, (tout, chaque, chacun),
- prilozi (tvorba i stupnjevanje)
- izricanje prošlosti; passe simple,
- uporaba konjunktiva, kondicionala,
- izricanje namjere (rečenica, infinitiv),
- pogodbena rečenica.

3. razred

(7. ili 8. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

U potpunosti razumjeti jezično i sadržajno jednostavne tekstove koje govori izvorni govornik. Razumijevanje bitnih informacija u razgovoru s izvornim govornikom (svakodnevni razgovor, jednostavni sadržaji).

Govorenje

Usmeno prikazivanje odslušanih ili pročitanih tekstova i vizualnih materijala u obliku, koji je jezično i sadržajno primjeren. Preoblikovanje teksta u zadani oblik ili slobodno (npr. pričati priču, izmijeniti perspektivu pričanja, prepričati jednostavne sadržaje te dati kratka izvješća i opise). Naučeno samostalno iskušati u novim situacijama, primijeniti jezično na novim sadržajima. Pravilno izgovaranje i ispravno intoniranje rečenica.

Čitanje

Doći tihim čitanjem do raznih informacija (grubo, fino i selektivno čitanje). Ispravno, smisleno i točno čitanje tekstova iz udžbenika i izvornih materijala, koji odgovoraju po težini tekstovima u udžbeniku.

Pisanje

U jezično primjerenom obliku napisati o odlušanom ili pročitanoj tekstu, o onome što se promatralo ili učilo (npr. pisma, odgovori na složenija pitanja, prepričavanje, kraći opisi, opisi slika, podaci o sadržaju iz većih tekstova). Preoblikovanje teksta u zadani oblik ili slobodno (sastavljanje teksta iz druge perspektive, izmisliti novu priču). Pravljenje bilježaka. Ispunjavanje formulara na francuskom jeziku. Pravopisno ispravno pisanje.

Prevođenje

Prevođenje kraćih tekstova s francuskoga na hrvatski jezik.
Prevođenje pojedinačnih rečenica s hrvatskoga na francuski jezik te lakši tekst uz pomoć rječnika.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Teme, kulturološki i civilizacijski sadržaji:

Francuska i naše veze s Francuskom;
Francuska videna očima stranaca (stereotipi)
Slobodno vrijeme; planiranje. Problemi mladih; mladi i posao, perspektive.
Francuska kinematografija. Kazalište.
Frankofonske zemlje (europske i izvaneuropske).
Pariz - nove građevine. Neki elementi suvremene arhitekture.
Upoznavanje sa značajnijim piscima francuske književnosti i bar 2 - 3 cjelovita djela, npr. kraće pripovijetke (Daudet, Maupassant i sl.) ili primjeri iz suvremene francuske književnosti.

Komunikacijski uzorci:

- izražavanje mišljenja, ideja, slaganja i neslaganja, pozitivnog ili negativnog stava prema nečemu,
- izražavanje zapovijedi, zabrane,
- davanje i traženje savjeta.

Fonološke i ortografske osobine:

Sustavni rad na izgovoru i ortografiji. Skraćivanje riječi, pojednostavljenja u pisanju - neformalni načini.

Vokabular:

Izbor i uvođenje novoga vokabulara ovisi o tematskim sadržajima i komunikacijskom kontekstu. Vokabular se proširuje svim vrstama vježbi:

- uočavanje višeznačnosti riječi,
- tvorba riječi,
- sinonimija,
- antonimi, itd.

Gramatička građa:

- gramatički i prirodni rod imenica - zanimanja,
- atributi i apozicija,
- složene zamjenice (upitne, odnosne) s prijedlozima a, de,
- prijedlozi i prijedložni izrazi,
- futur antérieur - futur simple,
- pogodbene rečenice (pogodbe - rečenice i konektivi),
- izricanje uzroka, posljedice,
- kompletna slaganja vremena.

4. razred

(8. ili 9. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumijevanje partnera u razgovoru.
Davanje informacije iz različitih tekstova za slušanje (dijalog, intervju, telefonski razgovor, priča, razglas, reklama, vremenska prognoza i sl.).
Razumijevanje tekstova s raznim smetnjama: prirodni tempo govora, inačice osobite za pojedine slojeve, regije, među ostalim i uz lake šumove i smetnje i sl.

Govorenje

Jezično izražavanje osobnoga iskustva, predodžbe, mišljenja.
Jezično svladavanje simulirane situacije u dijaloškom obliku (primjereno situaciji i uz uvažavanje nakana uloga i vremensko-prostornih zadanosti).
Jednostavno argumentiranje s primjenom odgovarajućih jezičnih izraza.
Davanje jednostavnih mišljenja o tekstovima.
Pričanje priča, mijenjanje perspektive pričanja.
Pravilno izgovaranje glasova i intoniranje rečenice.

Čitanje

U izvornom neknjiževnom tekstu pronaći određene informacije prema postavljenim zadaćama. Iz kratkoga teksta izvaditi detaljne informacije (pojačano čitanje).
Uz didaktizirane tekstove čitati i razumjeti izvorne tekstove (uporabni tekstovi, pisma, novinski članci, izvješća, mali književni oblici).
Čitanje i razumijevanje duljih tekstova (lektira).
Samostalno vadenje informacija iz teksta, podcrtavanje i obilježavanje značajnih mjesta u tekstu, utvrđivanje ključnih pojmova.
Uočavanje ustroja teksta, podjela teksta u odlomke i davanje naslova odlomcima.

Pisanje

Sažeti i napisati sadržaj proradenoga teksta.
Preoblikovati tekst u drugu vrstu teksta.
Napisati kratko osobno stajalište (komentar).
Napraviti uz pomoć usmjerenih pitanja jednostavnu raščlambu teksta.
Pisati privatna i jednostavna formalna pisma (npr. traženje informacija).
Pisati osobna kraća izvješća i priče.

Prevođenje

Prevođenje pojedinih težih mjesta u tekstu s francuskoga na hrvatski jezik.
Prevođenje lakših tekstova s hrvatskoga na francuski jezik uz pomoć rječnika.
Reagirati u jednostavnim situacijama, gdje je potrebno prevođenje.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Teme, kulturološki i civilizacijski sadržaji:

Tisak i ostali mediji javnoga priopćivanja.
Francuzi i prehrana (francuska kuhinja).
Reklame u Francuskoj.
Problemi suvremenoga društva (obrazovanje, zaposlenost, proizvodi koji pomažu zaposlenoj ženi, ekologija, stanovanje itd.).
Suvremena i tradicionalna šansona - audio i video primjeri.
Upoznavanje s pojedinim francuskim piscima i bar 2-3 cjelovita kraća djela s primjerima iz suvremene literature.

Komunikacijski uzorci:

- traženje i davanje informacija,
- davanje savjeta,
- izražavanje mišljenja; izražavanje sklonosti,
- izražavanje žalosti, očaja, dosade,
- izražavanje slaganja i neslaganja,
- razine govora - govor mladih, književni, familijarni,
- razlike između pisanoga i govornoga teksta.

Vokabular:

- uvođenje novog vokabulara ovisi o tematskim sadržajima,
- služenje jednojezičnim rječnikom,
- definicija riječi; antonimi, itd.,
- rad na prijevodima.

Gramatika:

- ponavljanje usvojene građe; sintaktičko spajanje,
- rečenica u ekspanziji (imenski i glagolski dodaci),
- složene rečenice i odgovarajući konjunktivi.

NJEMAČKI JEZIK

1. ZADACI

Tijekom gimnazijske izobrazbe trebalo bi ostvariti sljedeće zadatke:

- solidan izgovor i intonaciju u spontanom govornom izražavanju,
- razvijanje jezične vještine (slušanje, govorenje, čitanje, pisanje) potrebite za receptivno i produktivno služenje jezikom u govornom i pismenom kontekstu sa stranim govornikom,
- usvajanje u komunikacijskom kontekstu određenoga lingvističkog i sociolingvističkog inventara (lingvistički: vokabular, građu na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini; sociolingvistički: komunikacijske uzorke, osobitosti u interakcijama),
- sudjelovanje u razgovoru i raspravi o zadanoj temi,
- sposobnost usmenoga komuniciranja u sklopu poznatih sadržaja, leksika, komunikacijskih uzoraka (prepričavanje, izražavanje osobnog mišljenja, osjećaja, interesa, opisivanje i sl.),
- razumijevanje usmenoga izlaganja, uputa ili snimljenoga teksta s primjerenim brojem nepoznatih riječi u sklopu poznatih sadržaja iz raznih kulturološko-civilizacijskih područja i posebnih interesa učenika,
- razumijevanje pisanoga teksta s određenim brojem nepoznatih riječi,
- pisanje vođenih i slobodnih sastava, sažetaka i bilježaka uz čitanje i slušanje te natuknica za vođenje razgovora i drugih oblika govornoga izražavanja,
- sastavljanje kraćih pisama, poruka i izvješća,
- prevodenje kraćih tekstova sa stranoga jezika na hrvatski i obrnuto,
- čitanje djela (lektira) poznatih autora određenoga jezičnog područja iz različitih vremenskih razdoblja,
- razumijevanje posebnosti gramatičkoga sustava u sklopu propisanih gramatičkih sadržaja: sposobnost pravilne uporabe gramatičke građe na morfološkoj i sintaktičkoj razini u govornom i pismenom izražavanju,
- uočavanje zakonitosti tvorbe i uporabe gramatičkih sadržaja; razvijanje lingvističkoga mišljenja,
- sposobnost traženja, ustroja i primjene informacija dobivenih pomoću raznih izvora (tekst, snimka, slika, televizija; udžbenik, rječnik, gramatički i drugi priručnici) u samostalnom rješavanju složenih zadataka iz područja jezika i civilizacije,
- upoznavanje s elementima kulture i civilizacije zemalja određenoga govornog područja (u sklopu svih jezičnih djelatnosti) radi razumijevanja jezične i kulturne poruke, razvijanja osjećaja tolerancije među kulturama, i sposobnost kritičkoga vrednovanja primljene informacije te usporedba s našom stvarnošću,

- upoznavanje nekih elemenata kulture i civilizacije zemalja, koje se uz svoj autohtoni jezik služe jednim od stranih jezika kao jezikom u javnom komuniciranju,
- poticanje na samostalno učenje jezika i osposobljavanje za samostalnu primjenu raznih izvora znanja radi daljnje izobrazbe i usavršavanja (npr. stručna literatura, enciklopedije, časopisi i ostale medijske obavijesti),
- školska putovanja te razredne ili pojedinačne razmjene sa školama u zemljama njemačkoga govornog područja (ako je moguće).

2. SADRŽAJI

1. razred

(5. ili 6. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Praćenje i razumijevanje zvučnoga teksta, koji odašilje izvorni govornik stranoga jezika izravno ili pomoću komunikacijskih medija (radio, TV, telefonska poruka, poruka preko zvučnika na željezničkoj postaji).

Govorenje

Postavljanje pitanja i davanje odgovora o zadanom sadržaju.

Govorne vježbe po modelu.

Stvaralačke govorne vježbe.

Opisivanje likova i situacija.

Interpretacija tablica, shema, planova, uputa.

Prepričavanje pročitana ili odslušana teksta, osobnoga ili tuđeg doživljaja, filma i sl.

Izvješćivanje o izvršenoj zadaći ili prikupljenim informacijama.

Čitanje

Čitanje i razumijevanje jednostavnoga izvornog teksta (novinski članak, upute, književni tekst), koji je lingvistički i tematski dostupan učenicima.

Čitanje i razumijevanje uputa o priručnicima, koji sadrže informacije o jeziku.

Čitanje natuknica o dvojezičnim i jednojezičnim rječnicima.

Znati prevesti riječ iz jednojezičnoga rječnika na osnovi opisa te riječi u rječniku.

Pisanje

Preoblikovanje rečenica i teksta.

Pisanje bilješki iz odslušana ili pročitana teksta.

Pisanje natuknica za opis, prepričavanje, vođenje razgovora.

Sastavljanje lakših tekstova po natuknicama.

Sastavljanje poruka i prigodnih pisama.

Prevođenje

Pravilno pismeno prevođenje lakših tekstova s njemačkoga na hrvatski jezik. Uočavanje i spoznavanje razlike u strukturama i načinima izražavanja u hrvatskom i njemačkom jeziku.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI**Kultura i civilizacija**

Život u školi. Kuća i obitelj. Prirodne ljepote i znamenitosti Hrvatske i zemalja njemačkoga govornog područja. Blagdani i neki značajniji datumi.

Situacije vezane za boravak u stranoj zemlji: putovanje, snalaženje u nepoznatom gradu, smještaj, uslužne djelatnosti i dr.

Situacije i podaci iz života mladih u Austriji, Njemačkoj i Švicarskoj te našoj zemlji.

Adaptirani tekstovi iz njemačke suvremene književnosti i lakše pjesme.

Komunikacijski uzorci

Vodenje razgovora u sklopu sljedećih komunikacijskih uzoraka:

- normirani oblici jezičnoga ponašanja, formalni i neformalni
- traženje i davanje uputa,
- izražavanje osobnih i prenošenje tuđih osjećaja, molbi, želja itd.,
- izražavanje i prenošenje zapovijedi, zabrana itd.

Fonološke i ortografske osobine

Ponavljaju se i utvrđuju izgovor i pisanje glasova i fonema koji čine poteškoće.

Vokabular

Vokabular iz osnovne škole proširuje se i prilagođuje zrelosti učenika ove dobi. Izbor riječi za pasivno odnosno aktivno svladavanje podliježe kriterijima učestalosti i praktične primjenjivosti. Tematski, riječi su iz svakodnevnih situacija bliskih učeniku, primjerenih dobi i interesima, a tipične za njemačko govorno područje. Uzimaju se i idiomatski izrazi, koji odgovaraju situacijskim kontekstima.

Gramatika

Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz osnovne škole uvijek povezano s tekstom. Proširivanje i uvođenje novih sadržaja.

Morfologija:

- *Imenice*
Rod. Deklinacija svih imenica. Vrste imenica. Deklinacija tudica, osobnih imena i geografskih imena.
- *Član*
Određeni i neodređeni. Najvažnije o njegovoj uporabi i izostavljanju. Upotreba člana uz osobna i geografska imena.
- *Pridjevi*
Uporaba i deklinacija. Deklinacija komparativa i superlativa.
- *Zamjenice*
Deklinacija svih vrsta zamjenica. Naročitu pažnju obratiti na deklinaciju i uporabu odnosnih zamjenica *der, die, das*
- *Glagoli*
Naročitu pažnju posvetiti glagolima s naglašenim prefiksom i na njihovu uporabu u zavisnoj i nezavisnoj rečenici.

- Aktiv i pasiv.
Konjunktiv prezenta i preterita i najčešća uporaba u nezavisnoj rečenici, konjunktiv perfekta i pluskvamperfekta.
- Brojevi
Glavni i redni, ostale vrste kako se jave u tekstu.
- Prilozi
Sistematiziranje.
- Prijedlozi
Ponavljati i proširivati broj prijedloga.

Sintaksa:

- Red riječi u zavisnoj i nezavisnoj složenoj rečenici.
- Neupravni govor, pitanja, zapovijedi (konjunktiv).
- Izražavanje želje (*Hätte ich Zeit. Könnte ich heute tanzen gehen*)
- Izrične rečenice i njihovo skraćivanje.

2. razred

(6. ili 7. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE**Slušanje**

Razumijevanje jezično i sadržajno jednostavnih tekstova, koje govori izvorni govornik umjerenim tempom, u njihovoj cjelokupnosti (globalno) i u bitnim informacijskim sadržajima.

Razumijevanje izričaja na stranom jeziku i opširnijega teksta s primjerenim udjelom nepoznatih riječi (reportaže, emisije vijesti i sl.).

Praćenje nastave na stranom jeziku bez većih poteškoća u razumijevanju.

Govorenje

U jezično i sadržajno primjerenom obliku odgovoriti na pitanja o sadržaju pročitana ili odslušana teksta i vizualnim materijalima.

Preoblikovanje teksta u zadani oblik (npr. ispričati priču, prepričati jednostavne sadržaje, dati kraća izvješća i opise).

Izraziti se sigurno i slobodno u jednostavnom obliku o poznatim tekstovima.

Vodenje razgovora o obrađenim temama, povezivanje i stavljanje u suodnose različitih sadržaja.

Zauzimanje stava o određenim temama, obrazlaganje osobnoga mišljenja te izdvajanje bitnoga od nebitnoga.

Pravilno izgovaranje i ispravno intoniranje riječi i rečenice.

Čitanje

Tihim čitanjem doći do informacije na različitim razinama (grubo i fino razumijevanje).

Ispravno i smisleno čitanje tekstova iz udžbenika i jednostavnih izvornih materijala.

Ovladavanje ispravnim izgovorom i pravilnom intonacijom.

Pisanje

U jezično jednostavnom obliku napisati o odslušanom ili pročitanom tekstu, o nečem što se promatralo ili naučilo.

Preoblikovanje teksta u zadanom obliku (npr. napisati pismo prema natuknicama).

Pisanje kratkih prikaza nekoga doživljaja iz svakodnevnoga života.

Pravljenje natuknica, bilježaka i sažetaka.

Ispravno primjenjivanje ortografskih pravila.

Prevođenje

Pravilno pismeno i usmeno prevođenje teksta s njemačkoga na hrvatski jezik.
Prevođenje na hrvatski jezik odlomaka tekstova i kraćih tekstova.
Usmeno prevođenje komunikacijskih modela (davanje i traženje uputa, informacija i sl.) iz svakodnevnog života.
Pismeno prevođenje pojedinih rečenica ili vezanoga teksta, koji su prethodno obrađeni.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Škola i učenje (školski sustavi); izbor zanimanja.
Slobodno vrijeme (hobi, sport, čitanje, domaće životinje).
Putovanja - promet.
Život mladih u Njemačkoj, Austriji i Švicarskoj.
Svakodnevni život i običaji.
Ovisnosti (pušnje, droga, alkohol) i zdravlje.
Ekologija.
Mediji (tisak, radio, televizija).
Poznate osobe u zemljama njemačkoga govornog područja.
Anegdote, priče, legende, basne, lakši odlomci iz književnih djela.

Komunikacijske situacije

Normirani oblici jezičnog ponašanja.
Jezične funkcije su usklađene s obrađenima situacijama (predstavljanje, traženje obavijesti, izražavanje osobnog stajališta, ispričavanje i sl.) receptivno i produktivno.
Uvježbavanje frazeologije i idioma.

Fonološke i ortografske osobine

Uvježbava se progredijentna rečenična intonacija.
Rastavljanje riječi.
Naglašavanje jednostavnih riječi, složenica, smislenih skupina i intonacija rečenice.
Glasovi: r, Vokaleinsatz, afrikate i teške suglasničke skupine. Pauze.

Vokabular

Kao i u prvom razredu, definicijski i temeljni vokabular koji se može proširiti riječima posebnoga značenja, osobito za pasivno svladavanje, budući da teme postaju nešto specijalnije i tipičnije za njemačko govorno područje. Idiomaticki izrazi u danima situacijskim kontekstima.

Gramatika

Gramatički se sadržaji ponavljaju i proširuju, uvode se formalno i značenjski kompliciraniji ustroji. Proširivanje i novo uvođenje odnosi se na sljedeće sadržaje:

Morfologija:

- *Imenice*
Deklinacija imenica izvedenih od pridjeva te glagolskih participa, složene imenice i njihov rod, deminutivi.
- *Član*
Uporaba određenoga, neodređenoga i nultog člana u određenim situacijskim kontekstima.
- *Zamjenice*
Deklinacija neodređenih zamjenica (*man, einer, keiner, etwas, nichts, jemand, niemand*) te drugih

vrsta, gdje se oblici razlikuju od determinatora, poput *meiner, was für einer*.

- *Pridjevi*
Pridjev kao imenica.
Stupnjevanje pridjeva (atributna uporaba).
Pridjevi izvedeni od participa glagola.
Predikativna uporaba pridjeva.
- *Prilozi*
Sve vrste priloga.
hin i *her* i njihove složence u kombinaciji s glagolima.
Zamjenički i upitni prilozi za osobe i stvari.
- *Prijedlozi*
S genitivom (za agens u pasivu).
- *Partikule i rečenični ekvivalenti*
ja, nein, doch, bitte, danke
Nekoliko Abtönungspartikeln
- *Glagoli*
Pasiv, transformacija aktiv - pasiv
Imperativ
Pluskvamperfekt te slaganje vremena
Konjunktiv 2. preterita modalnih i pomoćnih glagola za izražavanje nestvarnosti, želje i sl.
Kondicional obraditi u najčešćim frazama.
Particip prezenta i perfekta (tvorba i atributna primjena).
Futur II - obraditi uporabu i značenje samo povezano s tekstem.

Sintaksa:

- *Rečenice*
Vremenske za istovremenost, prijevremenost i poslijevremenost s pripadajućim veznicima.
Uzročne: *weil, da*
Uspogodbene: realne i irealne za sadašnjost i budućnost.
Namjerne s *damit* te skraćene s *um + zu + Infinitiv*
Dopusne.
Načinske.
Posljedične: *so dass, als dass, dass*
Poredbene: *wie, als, als ob, als wenn, je-desto*
Odnosne i skraćivanje pomoću participijalnih skupina.
Neupravni govor (s konjunktivom samo prepoznavanje, produkcija s indikativom).
Infinitivna grupa kao obvezna dopuna određenim glagolima i glagolskim izrazima.

3. razred

(7. ili 8. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumijevanje u potpunosti jezično i sadržajno jednostavnih tekstova, koje govori izvorni govornik. Slušanje izvornih govornika (TV i radio emisije). Razumijevanje bitnih informacija u razgovoru s izvornim govornikom (svakodnevni razgovor, jednostavni sadržaji).
Izlaganje najvažnijih poruka odslušanog teksta.

Govorenje

Usmeno prikazivanje odslušanih ili pročitanih tekstova i vizualnih materijala u obliku, koji je jezično i sadržajno primjeren.
Preoblikovanje teksta u zadani oblik ili slobodno (npr. pričati priču, izmijeniti perspektivu pričanja, prepričati jednostavne sadržaje te dati kratka izvješća i opise).

Samostalno iskušati naučeno u novim situacijama i primijeniti jezično na novim sadržajima. Jednostavni razgovori o događajima u Hrvatskoj i u svijetu. Vođenje rasprave te iznošenje i obrana osobnih stavova i interpretiranje tuđih stavova. Ispravno izgovoravanje i pravilno intoniranje rečenice.

Čitanje

Tihim čitanjem doći do raznih informacija (grubo, fino i selektivno čitanje). Pravilno, smisleno i tečno čitanje tekstova iz udžbenika i izvornih materijala, koji odgovoraju po težini tekstovima u udžbeniku.

Obradivanje tekstova o kulturnom i društvenom životu u zemljama njemačkoga govornog područja. Čitanje odlomaka iz književnih djela 19. i 20. stoljeća.

- Uz obradu književnog teksta dati i kraću obavijest o autoru i vremenu u kojem je živio. Teme su kognitivno i informacijski na višoj razini, koja odgovara dobi učenika.
- Tekstovi su zahtjevniji i duži.

Pisanje

Pisanje u jezično primjerenom obliku o odslušanom ili pročitanom tekstu, o onome što se promatralo ili učilo (npr. pisma, odgovori na složenija pitanja, pričavanje, kraći opisi, opisi slika, podaci o sadržaju iz većih tekstova).

Uspoređivanje dvaju tekstova, likova, situacija. Postavljanje naslova i podnaslova, reagiranje na tekst u obliku pisma, nadopunjavanje teksta (početak, sredina, kraj), sastavljanje oglasa i odgovaranje na njih, dramatisacija narativnoga teksta, precizan opis slike, crteža, karikatura. Ispunjavanje obrazaca na njemačkom jeziku. Ispravno pravopisno pisanje.

Prevođenje

Kraći prijevodi pojedinih rečenica ili vezanoga teksta s hrvatskoga na njemački jezik. Prevođenje neobrađenog teksta s njemačkoga na hrvatski jezik, uz pomoć rječnika. Uporaba jednojezičnoga rječnika.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Slike iz suvremenoga života zemalja njemačkoga govornog područja i naše zemlje s područja znanosti, umjetnosti, tehnike, športa i politike. Promet i njegov povijesni razvoj (automobilizam, zrakoplovstvo, željeznički promet). Ekologija, izvori energije. Običaji i ljudi njemačkoga govornog područja. Svijet kompjutora (računala).

Komunikacijske situacije

Izbor iz jezičnih funkcija odgovarajućih situacija, npr. leksičko izražavanje modalnosti, osobnoga stava, nagovaranje, savjeti, preporuke i sl.

Vokabular

Budući da tekstovi pružaju potpuniju informaciju o pojavama u austrijskom, njemačkom i švicarskom društvu, znanosti i kulturi, to su i riječi, naročito one predviđene samo za razumijevanje, sve posebnije. Odgovarajući idiomatski izrazi.

Gramatika

Intenzivno se ponavljaju i proširuju temeljni gramatički sadržaji, koji u produkciji uzrokuju najveće teškoće.

Ponavljanje se ostvaruje na osnovi analize pogrešaka u sastavcima i pogrešaka, koje se javljaju u usmenoj produkciji.

Gramatički sadržaji obrađuju se uvijek povezano s tekstem.

Posebna pažnja posvećuje se složenim rečenicima te dugima i složenim konstrukcijama.

Obraduje se sljedeća gramatička grada: Participi prezenta i perfekta kao prošireni atributi i rekonstrukcija rečenice odnosno rečenicom i obratno. Izražavanje tvrdnje, naslućivanja, vjerojatnosti pomoću modalnih glagola.

Modalni glagoli u perfektu i konjunktivu pluskvamperfekta s infinitivom drugoga glagola u glavnoj i zavisnoj rečenici.

Posljedične rečenice s veznikom *als dass* i skraćivanje.

Rekcija glagola na odgovarajućoj jezičnoj razini.

4. razred

(8. ili 9. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumijevanje partnera u razgovoru. Davanje informacija iz različitih tekstova za slušanje (dijalog, intervju, telefonski razgovor, priča, razglas, reklama, vremenska prognoza i sl.). Razumijevanje tekstova s raznim smetnjama: prirodni tempo govora, inačice osobite za pojedine slojeve, regije, među ostalim i uz lake šumove i smetnje i sl.

Govorenje

Jezično izražavanje osobnog iskustva, predodžbe, mišljenja. Jezično svladavanje simulirane situacije u dijaloškom obliku (primjerenom situaciji i uz uvažavanje nakana uloga i vremensko-prostornih zadanosti). Jednostavno argumentiranje s primjenom odgovarajućih jezičnih izraza. Davanje jednostavnih mišljenja o tekstovima. Govornim vježbama proširuje se vokabular te njeguju pravilan izgovor i intonacija. I dalje se posvećuje pozornost pravilnom izražavanju i razgovoru iz svakodnevnoga života te prepričavanju obrađenih i neobrađenih tema i tekstova. Usmeno prenošenje sadržaja članaka iz dnevnoga tiska i časopisa.

Čitanje

Čitanje izvornih tekstova (novinski članci, mali oglasi, programi, planovi, vodiči, izvješća, uporabni tekstovi i sl.).

U izvornom neknjiževnom tekstu pronaći određene informacije prema postavljenim zadaćama. Iz kratkoga teksta izvaditi detaljne informacije (pojačano čitanje).

Samostalno izvaditi informacije iz teksta, podcrtati i obilježavati značajna mjesta u tekstu, utvrditi ključne pojmove.

Čitanje tekstova iz suvremenoga života zemalja njemačkoga govornog područja, značajnih djela iz književnosti 19. i 20. stoljeća (kraći književni oblici u cijelosti, veća djela u odlomcima), pri čemu prednost ima suvremena poslijeratna književnost (originalni tekstovi).

Pisanje

Sažimanje i pisanje sadržaja proradenoga teksta. Preoblikovanje teksta u drugu vrstu teksta. Pisanje kratkoga osobnog stajališta (komentara). Uz pomoć usmjerenih pitanja, pravljenje jednostavnih analiza teksta. Pisanje privatnih i jednostavnih formalnih pisama (npr. traženje informacija). Pisanje osobnih kraćih izvješća i priča.

Prevođenje

Prevođenje pojedinih težih mjesta u tekstu s njemačkoga na hrvatski jezik. Prevođenje lakših tekstova s hrvatskoga na njemački jezik, uz pomoć rječnika. Reagirane u jednostavnim situacijama, gdje je potrebno prevođenje.

Rad s tekstem

Određivanje vrste teksta (opis, argumentacija, pripovjedni književni tekstovi i sl.). Određivanje teme, glavnih i sporednih informacija. Analiza logičke kompozicije teksta i jezičnih sredstava, koja je ostvaruju (konektori i drugo). Razumijevanje riječi međunarodnoga značenja, iz tvorbe, iz konteksta.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Proširivanje znanja o kulturnom životu zemalja njemačkoga govornog područja. Stvaralačke djelatnosti i

dostignuća naroda u književnosti, slikarstvu, kiparstvu, glazbi, kazalištu, sportu, tehnici i sl. Aktualna zbivanja u učenikovoj sredini i društvenoj zajednici. Socijalni odnosi u društvu. Političke stranke, promičba, strani radnici i njihov položaj u zemljama njemačkoga govornog područja. Rat, obitelj, medicina. Ekologija i izvori energije.

Komunikacijski uzorci

Razvijanje vještina, koje su se uvježbavale u prethodnim razredima. Vodenje rasprava s argumentima za i protiv. Zastupanje i obrana osobnoga mišljenja, slaganje ili neslaganje na višoj razini jezičnih vještina.

Vokabular

Budući da u završnom razredu teme trebaju zaokružiti i upotpuniti sliku njemačke civilizacije u njezinima najvišim dometima na području kulture, znanosti i tehnike, jedino je ograničenje za izbor vokabulara to da se ne uvode posebne nomenklature pojedinih struka i grana, osim koliko je potrebno da se na primjeru osobitih stručnih izraza učenik osposobi za recepciju stručnih informacija tijekom kasnijega studija i profesionalnoga usavršavanja.

Gramatika

Ponavljanje i proširivanje morfologije i sintakse. Posebna pozornost posvećuje se osposobljavanju za recepciju, a djelomično i za produkciju zahtjevnijih tekstova.

RUSKI JEZIK

1. ZADACI

Tijekom gimnazijske izobrazbe trebalo bi ostvariti sljedeće zadatke:

- solidan izgovor i intonaciju u spontanom govornom izražavanju,
- razvijanje jezične vještine (slušanje, govorenje, čitanje, pisanje) potrebite za receptivno i produktivno služenje jezikom u govornom i pisanom kontekstu sa stranim govornikom,
- usvajanje u komunikacijskom kontekstu određenoga lingvističkoga i sociolingvističkoga inventara (lingvistički: vokabular, građu na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini; sociolingvistički: komunikacijske uzorke, osobitosti u interakcijama),
- sudjelovanje u razgovoru i raspravi o zadanoj temi,
- sposobnost usmenoga komuniciranja u sklopu poznatih sadržaja, leksika, komunikacijskih uzoraka (prepričavanje, izražavanje osobnoga stajališta, osjećaja, interesa, opisivanje i sl.),
- razumijevanje usmenoga izlaganja, uputa ili snimljenoga teksta s primjerenim brojem nepoznatih riječi u sklopu poznatih sadržaja iz raznih kulturološko-civilizacijskih područja i posebnih interesa učenika,
- razumijevanje pisanoga teksta s određenim brojem nepoznatih riječi,

- pisanje vodenih i slobodnih sastava, sažetaka i bilježaka uz čitanje i slušanje te natuknica za vodenje razgovora i drugih oblika govornoga izražavanja,
- sastavljanje kraćih pisama, poruka i izvješća,
- prevođenje kraćih tekstova s ruskoga jezika na hrvatski i obrnuto,
- čitanje djela (lektira) poznatih autora ruskoga jezičnog područja iz različitih vremenskih razdoblja,
- razumijevanje posebnosti gramatičkoga sustava u sklopu propisanih gramatičkih sadržaja: sposobnost pravilne uporabe gramatičke grade na morfološkoj i sintaktičkoj razini u govornom i pismenom izražavanju,
- uočavanje zakonitosti tvorbe i uporabe gramatičke grade; razvijanje lingvističkoga mišljenja,
- sposobnost traženja, ustroja i primjene informacija dobivenih pomoću raznih izvora (tekst, snimka, slika, televizija; udžbenik, rječnik, gramatički i drugi priručnici) u samostalnom rješavanju složenih zadataka iz područja jezika i civilizacije,
- upoznavanje s elementima kulture i civilizacije zemalja ruskoga govornog područja (u sklopu svih jezičnih djelatnosti) radi razumijevanja jezične i kulturne poruke, razvijanja osjećaja tolerancije među kulturama i sposobnost kritičkoga vrednovanja primljene informacije te usporedba s našom stvarnošću,

- upoznavanje nekih elemenata kulture i civilizacije zemalja, koje se uz svoj autohtoni jezik služe ruskim jezikom kao jezikom u javnom komuniciranju,
- poticanje na samostalno učenje jezika i osposobljavanje za samostalnu primjenu raznih izvora znanja radi daljnje izobrazbe i usavršavanja (npr. stručna literatura, enciklopedije, časopisi i ostale medijske obavijesti),
- školska putovanja te razredne ili pojedinačne razmjene sa školama u zemljama ruskoga govornog područja (ako je moguće).

2. SADRŽAJI

1. razred

(5. ili 6. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Pracnje i razumijevanje zvučnoga teksta, koji emitira izvorni govornik stranoga jezika izravno ili pomoću komunikacijskih medija (radio, TV, telefonska poruka, poruka preko zvučnika na željezničkoj postaji).

Govorenje

Postavljanje pitanja i davanje odgovora o zadanom sadržaju.
Govorne vježbe po modelu.
Stvaralačke govorne vježbe.
Opisivanje likova i situacija.
Interpretacija tablica, shema, planova, uputa.
Prepričavanje pročitana ili odslušanoga teksta, osobnoga ili tuđeg doživljaja, filma i sl.
Izješćivanje o izvršenoj zadaći ili prikupljenim informacijama.

Čitanje

Čitanje i razumijevanje jednostavnoga izvornog teksta (novinski članak, upute, književni tekst), koji je lingvistički i tematski dostupan učenicima. Čitanje i razumijevanje uputa o priručnicima, koji sadrže informacije o jeziku. Čitanje natuknica o dvojezičnim i jednojezičnim rječnicima. Znati prevesti riječ iz jednojezičnoga rječnika na osnovi opisa te riječi u rječniku.

Pisanje

Preoblikovanje rečenica i teksta.
Pisanje bilješki iz odslušana ili pročitana teksta.
Pisanje natuknica za opis, prepričavanje, vođenje razgovora.
Sastavljanje lakših tekstova po natuknicama.
Sastavljanje poruka i prigodnih pisama.

Prevođenje

Pravilno pismeno prevođenje lakših tekstova s ruskoga na hrvatski jezik.
Uočavanje i spoznavanje razlike u strukturama i načinima izražavanja u hrvatskom i ruskom jeziku.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme iz kulture i civilizacije zemlje čiji se jezik uči.
Gradovi i regije.
Škola i učenje (o školskim sustavima).
Slobodno vrijeme (film, kazalište, TV, lektira, strip, pop-glazba).
Sport, rekreacija, ekologija.
Stanovanje.
Posao (zapošljavanje).
Reklama i njezin utjecaj na življenje.
Tradicionalni blagdani.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
Komunikacijski uzorci ovise o komunikacijskim situacijama, što u razredu ili uz teme koje se obrađuju.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe povezano s fonemima, koji učenicima čine osobite teškoće.
Osnovni oblici intonacije rečenice.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Sistematiziranje i ponavljanje prethodno obrađenoga gradiva.

Imenice

Deklinacija imenica: Genitiv množine imenica muškoga roda bez nastavka (s nulnim nastavkom).

Zamjenice

Deklinacija odričnih zamjenica.

Pridjevi

Deklinacija prisvojenih pridjeva. Stupnjevanje pridjeva: oblici prostoga superlativa u značenju superlativa i komparativa.

Glagoli

Vid glagola:

- glagoli s razlikama vida po mjestu akcenta,
- glagoli sa značenjem obaju vidova,
- glagolski prilog sadašnji svršenih glagola sa značenjem glagolskog priloga prošlog,
- glagolski pridjevi, aktivni i pasivni,
- glagoli kretanja.

Prijedlozi

Sustavno utvrđivanje gradiva iz prethodnih razreda (najfrekventniji prijedlozi).
Uporaba prijedloga:

Rečenica

Ponavljanje gradiva o rečenici - prosta i složena rečenica.
Zavisnosložene rečenice: atributne, pogodbene, višestruke zavisnosložene rečenice.
Glagolski pridjevi u zavisnoj rečenici.

2. razred

(6. ili 7. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumijevanje jezično i sadržajno jednostavnih tekstova, koje govori izvorni govornik umjerenim tempom, u njihovoj cjelokupnosti (globalno) i u bitnim informacijskim sadržajima.
Praćenje nastave na stranom jeziku bez većih poteškoća u razumijevanju.

Govorenje

U jezično i sadržajno primjerenom obliku odgovoriti na pitanja o sadržaju pročitana ili odslušana teksta i vizualnim materijalima.
Precoblikovanje teksta u zadani oblik (npr. ispričati priču, prepričati jednostavne sadržaje, dati kraća izvješća i opise).
Izraziti se sigurno i slobodno u jednostavnom obliku o poznatim tekstovima.
Pravilno izgovaranje i ispravno intoniranje riječi i rečenice.

Čitanje

Tihim čitanjem doći do informacije na različitim razinama (grubo i fino razumijevanje).
Čitati ispravno i smislno tekstove iz udžbenika i jednostavni izvorni materijal.
Ovladavanje ispravnim izgovorom i pravilnom intonacijom.

Pisanje

U jezično jednostavnom obliku napisati o odslušanom ili pročitanoj tekstu, o nečem što se promatralo ili naučilo.
Precoblikovanje teksta u zadanom obliku (npr. napisati pismo po natuknicama).
Ispravno primjenjivanje ortografskih pravila.

Prevođenje

Pravilno pismeno i usmeno prevođenje teksta s ruskoga na hrvatski jezik.

2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Teme iz kulture i civilizacije zemlje čiji se jezik uči.
Gradovi i regije.
Škola i učenje (o školskim sustavima).
Slobodno vrijeme (film, kazalište, TV, lektira, strip, pop-glazba).
Sport, rekreacija, ekologija.
Stanovanje.
Posao (zapošljavanje).
Reklama i njezin utjecaj na življenje.
Tradicionalni blagdani.

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
Komunikacijski uzorci ovise o komunikacijskim situacijama, što se javljaju u razredu ili uz teme koje se obrađuju.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe povezano s fonemima koji učenicima zadaju osobite teškoće.
Osnovni oblici intonacije rečenice.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovise o komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Ponavljanje i utvrđivanje gradiva iz prethodnih razreda.

Imenice

- deklinacija imena svih triju rodova u jednini i množini s osobitim naglaskom na genitivu i akuzativu množine,
- nominativ množine imenica muškoga i srednjega roda na razlikama u značenju (dvojaki oblici mn.).

Zamjenice

- ponavljanje i utvrđivanje deklinacije osobnih, priložnih, pokaznih i upitnih zamjenica,
- deklinacija neodređenih zamjenica i razlike u značenju.

Pridjevi

- ponavljanje i utvrđivanje stupnjevanja pridjeva - oblici s glasovnim promjenama,
- kratki i dugi oblik pridjeva.

Brojevi

- deklinacija glavnih brojeva,
- slaganje brojeva 2, 3, 4 i imenica s pridjevom.

Glagoli

- vid glagola (sadašnje i buduće vrijeme),
- imperativ,
- uvođenje glagolskog priloga sadašnjega i prošloga,
- kratki i dulji oblici trpnih glagolskih pridjeva.

Prijedlozi

- uporaba prijedloga s upućivanjem na različite sintaktičke odnose.

Rečenica

- nezavisno i zavisnosložene rečenice, vremenske i uzročne rečenice, glagolski prilozni u zavisnima i nezavisnim rečenicama.

3. razred

(7. ili 8. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

U potpunosti razumjeti jezično i sadržajno jednostavne tekstove, koje govori izvorni govornik.
Razumijevanje bitnih informacija u razgovoru s izvornim govornikom (svakodnevni razgovor, jednostavni sadržaji).

Govorenje

Usmeno prikazivanje odslušanih ili pročitanih tekstova i vizualnih materijala u obliku, koji je jezično i sadržajno primjeren.

Preoblikovanje teksta u zadani oblik ili slobodno (npr. pričati priču, izmijeniti perspektivu pričanja, prepričati jednostavne sadržaje te dati kratka izvješća i opise).

Naučeno samostalno iskušati u novim situacijama, primijeniti jezično na novim sadržajima.
Ispravno izgovoranje i pravilno intoniranje rečenica.

Čitanje

Doći tihim čitanjem do raznih informacija (grubo, fino i selektivno čitanje).

Pravilno, smisleno i tečno čitanje tekstova iz udžbenika i izvornih materijala, koji odgovoraju po težini tekstovima u udžbeniku.

Pisanje

U jezično primjerenom obliku napisati o odslušanom ili pročitanom tekstu, o onome što se promatralo ili učilo (npr. pisma, odgovori na složenija pitanja, prepričavanje, kraći opisi, opisi slika, podaci o sadržaju iz većih tekstova).

Preoblikovanje teksta u zadani oblik ili slobodno (stavljavanje teksta iz druge perspektive, izmisliti novu priču).

Pravljenje bilježaka.

Ispunjavanje formulara na ruskom jeziku.

Pravopisno pravilno pisanje.

Prevođenje

Prevođenje kraćih tekstova s ruskoga na hrvatski jezik.

Prevođenje pojedinačnih rečenica s hrvatskoga na ruski jezik te lakši tekst uz pomoć rječnika.

2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Produbljivanje i proširivanje tema iz prethodnoga razdoblja.

Rad na raznim vrstama pisanih tekstova (dijaloga, novinskih članaka književnih proznih i tekstova poezije, tekstova s radija, TV, filma itd.).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.

Komunikacijski uzorci bit će povezani s planiranima djelatnostima i oblicima rada u smislu vođenja razgovora, rasprava, simulacija, izvješćivanja, obrazlaganja o određenim temama.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe povezano s fonemima koji učenicima zadaju osobite teškoće. Pravilna intonacija i ritam rečenice.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o prezentiranom materijalu, komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Deklinacija pridjeva - ponavljanje.

Stupnjevanje pridjeva - ponavljanje.

Kratki i dugi oblik pridjeva.

Vid glagola.

Glagolski prilog sadašnji i prošli.

Upotreba prijedloga s upućivanjem na različite sintaktičke odnose.

Ponavljanje vrsta riječi u funkciji rečenice.

4. razred

(8. ili 9. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Razumjeti partnera u razgovoru.

Dati informacije iz različitih tekstova za slušanje (dijalog, intervju, telefonski razgovor, priča, razglas, reklama, vremenska prognoza i sl.).

Razumjeti tekstove s raznim smetnjama: prirodni tempo govora, inačice osobite za pojedine slojeve, regije, među ostalim i uz lake šumove i smetnje i sl.

Govorenje

Jezično izraziti osobna iskustva, predodžbe, mišljenja.

Jezično svladati simulirane situacije u dijaloškom obliku (primjereno situaciji i uz uvažavanje nakana uloga i vremensko-prostornih zadanosti).

Jednostavno argumentirati s primjenom odgovarajućih jezičnih izraza.

Dati jednostavna mišljenja o tekstovima.

Pričati priče, mijenjati perspektivu pričanja.

Pravilno izgovarati glasove i intonirati rečenice.

Čitanje

U izvornom neknjiževnom tekstu pronaći određene informacije prema postavljenim zadaćama.

Iz kratkoga teksta izvaditi detaljne informacije (pojačano čitanje).

Uz didaktizirane tekstove čitati i razumjeti izvorne tekstove (uporabni tekstovi, pisma, novinski članci, izvješća, mali književni oblici).

Čitati i razumjeti dulje tekstove (lektiru).

Samostalno izvaditi informacije iz teksta, podcrtati i obilježiti značajna mjesta u tekstu, utvrditi ključne pojmove.

Uočiti ustroj teksta, podijeliti tekst u odlomke i dati mu naslove.

Pisanje

Sažeti i napisati sadržaj proradnog teksta.

Preoblikovati tekst u drugu vrstu teksta.

Napisati kratko osobno stajalište (komentar).

Napraviti uz pomoć usmjerenih pitanja jednostavnu raščlambu teksta.

Pisati privatna i jednostavna formalna pisma (npr. traženje informacija).

Pisati osobna kraća izvješća i priče.

Prevođenje

Prevoditi pojedina teža mjesta u tekstu s ruskoga na hrvatski jezik.

Prevoditi lakše tekstove s hrvatskoga na ruski jezik, uz pomoć rječnika.

Reagirati u jednostavnim situacijama, gdje je potrebno prevođenje.

2.2. JEZIČNI SADRŽAJI

Kultura i civilizacija

Produbljivanje i proširivanje tema iz prethodnoga razdoblja.

Rad na raznim vrstama pisanih tekstova (dijaloga, novinskih članaka književnih proznih i tekstova poezije, tekstova s radija, TV, filma itd.).

Komunikacijski uzorci

Normirani oblici jezičnoga ponašanja - formalni i neformalni.
Komunikacijski uzorci bit povezani s planiranima djelatnostima i oblicima rada u smislu vođenja razgovora, rasprava, simulacija, izvješćivanja, obrazlaganja na određene teme.

Fonološke i ortografske osobine

Fonetske vježbe povezano s fonemima, koji učenicima zadnju osobite teškoće. Pravilna intonacija i ritam rečenice.

Vokabular

Izbor i uvođenje novih riječi ovisi o prikazanom materijalu, komunikacijskom kontekstu, potrebama učenika, frekvenciji i konceptualnoj bliskosti.

Gramatika

Kondicional.

Aktivne i pasivne rečenice.

Radni glagolski pridjev sadašnji i prošli.

Trpni glagolski pridjev sadašnji i prošli.

Uzročne, namjenske, posljedične rečenice (upitne, izjavne i niječne).

DRUGI STRANI JEZIK

Cilj je početnoga učenja drugoga stranog jezika u gimnaziji taj da se učenik osposobi za razumijevanje lakšega pisanog i zvučnog teksta, za elementarno govorno i pismeno izražavanje i daljnje učenje stranoga jezika.

Učenici ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja imaju predodžbu o jezičnom sustavu materinskoga jezika i jednoga stranog jezika, koji uče od osnovne škole, pa se zato skraćuje razdoblje stvaranja jezičnih navika. Pristup je

učenju kognitivan, uz pokušaj da učenici u prve dvije godine učenja dobiju sustavan pregled osnovne lingvističke građe, bar na razini prepoznavanja, da bismo ih mogli osposobiti da se za dobivanje informacija služe tekstem, pisanim ili izgovorenim. Zato je težište rada na uvođenju učenika u samostalno učenje i uporabu raznih izvora znanja.

ENGLESKI JEZIK

1. ZADACI

Zadaci su početnoga učenja engleskoga kao drugoga stranog jezika:

- razvijati jezične vještine za receptivno i produktivno služenje stranim jezikom (slušanje, čitanje, govorenje, pisanje),
- usvojiti određeni lingvistički i sociolingvistički inventar, koji će omogućiti učeniku osnovnu komunikaciju i na drugom stranom jeziku (lingvistički: vokabular, građa na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini; sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji),
- uočiti posebnosti sustava drugoga stranog jezika u odnosu na hrvatski i prvi strani jezik.

Sve ostale zadaci u programu, koje se odnose na teme o civilizaciji i kulturi te na rad povezan s osposobljavanjem učenika za daljnje i samostalno učenje i na primjenu raznih izvora znanja (strana literatura, enciklopedije, medijske informacije) iste su kao i za prvi strani jezik.

2. SADRŽAJI

1. razred

(1. godina učenja)

2.1. JEZIČNE VJEŠTINE

Slušanje

Učenik treba:

- pravilno reagirati na upute nastavnika u svakodnevnom komuniciranju u razredu,
- razumjeti jednostavnu zvučnu poruku i to dokazati odgovorima na pitanja.

Govorenje

Učenik treba:

- pravilno izgovarati rečenice,
- dati odgovore na pitanja,
- izreći osnovne podatke o sebi, svojoj obitelji, o drugima,
- pravilno primjenjivati osnovne uzorke u komuniciranju,
- rabiti poznati vokabular u opisivanju likova i situacija u svom okruženju ili na slici,
- pravilno izgovarati nove glasove.

Čitanje

Učenik treba:

- nakon čitanja odgovoriti na pitanja o pročitanoj tekstu
- pri glasnom čitanju ispravno izgovarati riječi (poglavito nove glasove) i pravilno intonirati rečenicu
- razumijevanje pročitanoj teksta dokazati rješavanjem zadataka uz taj tekst.

Pisanje

Učenik treba:

- ispravno pisati jednostavne rečenice, a osobito posebne oblike kojih nema u hrvatskom jeziku,
- dopuniti rečenicu i jednostavniji tekst,
- preinačiti rečenicu, odnosno kraći i jednostavniji tekst po zadanom uzorku,
- pismeno odgovoriti na pitanja,
- opisati sliku o obradenoj temi.